

Hallhüljeste sigimisedukus

Sissejuhatus

Hallhülged on tähtis ja väärtuslik Läänemere ökosüsteemi komponent ja nende edasine ellujäämine ja heaolu on lahutamatult seotud ning sõltuvad Läänemere keskkonna kvaliteedist kui ka inimtegevusest. 1970. ja 1980. aastatel olid kõikide Läänemere hülge liikide populatsioonid murettekitavalt väikesed. Põhjusteks peetakse nii küttimist kui ka viljakushäired, mis omakorda on seotud kloororgaaniliste ainete reostusega. HELCOMi soovitus 27-28/2 hüljeste kaitse kohta Läänemere piirkonnas (2006) soovib osapooltel oma seireprogrammides hõlmata nii hüljeste arvukuse, leviku kui ka sigivuse hindamiseks vajalikke seireid. Nii on hallhülge sigimisedukus HELCOM tuumindikaator. Hallhüljes on kantud EL Loodusdirektiivi II lisasse. Eestile, kui EL liikmesriigile tähendab see seda, et iga kuue aasta tagant tuleb Euroopa Komisjonile liigi käekäigust aru anda. See aruanne peab sisaldama teavet liigi levila, populatsiooni suuruse, elupaikade, ja paljude teiste näitajate kohta. Lisaks nimetatud kohustustele sätestab EL Merestrateegia Raamdirektiiv (MSRD), et liikmesriigid kehtestavad seireprogrammi mere keskkonnaseisundi pidevaks hindamiseks. Hallhüljeste sigimisedukuse seire on Eesti mereseire programmi (D1-4 bioloogiline mitmekesisus – mereimetajad) üks sisenditest.

Metoodika

Sigimise edukust seiratakse poegimislesilatel. Seire käigus kogutakse andmed poegade arvu, suremuse ja seisundi kohta. Sigimisedukuse seire puhul loendatakse isendid lesilas vanuserühmade kaupa ning määratakse surnud ja arengupeatusega poegade hulk. Loendused viiakse läbi 3-4 korda ühe poegimisperioodi (veebbruar – märts) jooksul aastatel kui esineb keskmisest piiratuma jääkatte tõttu saartele poegimist. Sigimisedukuse seire keskendub teada olevatele hallhüljeste poegimisaartele, kus kevadine veeseis võimaldab loomadel poegimiseks koguneda. Seire toimub Innarahu, Allirahu ja Kerju saarte poegimislesilates, võimaluse korral (sõltub veeseisust) ka Laevarahul ja Selgrahul.

Vanuste järgi arvutatakse kogu loenduse hetkeks sündinud isendite hulk arvestades kahe loenduse vahele jäänud aega, surnud arvestatakse igakordselt, kuid summeeritakse hooaja viimasel loendusel. Sigimisedukuse seirel arvutatakse sündide arv eelnevalt kogutud vanuseti rühmitatud materjalist kusjuures arvestatakse vanusehinnangu põhjal ainult peale eelmist loendust sündinud poegi. Kogu sündide arvust ja hooaja lõpuks lesilasse kogunenud surnud poegade hulga leetakse protsentuaalne sünnijärgne suremus.

Kirjandus

Galatius, A., Ahola, M., Härkönen, T., Jüssi, I., Jüssi, M., Karlsson, O., Verevkin, M. 2015. Guidelines for seal abundance monitoring in the HELCOM area 2014.

<http://helcom.fi/Documents/Action%20areas/Monitoring%20and%20assessment/Manuals%20and%20Guidelines/Guidelines%20for%20Seal%20Abundance%20Monitoring%20HELCOM%202014.pdf>